

Posudek na rigorózní práci

**Komparativní studie trestního práva procesního
(na pozadí tr. ř. 119/1873 ř. z. a tr. ř. 87/1950 Sb.)**

Mgr. et Mgr. Michala Poláka

Problematika trestního práva a komparace jednotlivých trestněprávních předpisů není pro autora žádné novum. Již ve své diplomové práci nesoucí název Vývoj trestního práva po roce 1945 se zaměřil na jednotlivé vývojové etapy trestního práva od roku 1945 do roku 1989. V této práci se však autor zaměřil na nejvýznamnější hmotné trestněprávní předpisy a v rámci komparace jednotlivých trestněprávních hmotných norem zdůraznil hlavní odlišnosti mezi jednotlivými právními úpravami trestního práva.

V případě své rigorózní práce se tentokrát zaměřil na trestní právo procesní. Práce se sestává z úvodu, tří hlavních kapitol, závěru, resumé, seznamu literatury a pramenů. V úvodu své práce vysvětluje důvody volby výběru tématu své práce a použití jednotlivých metod při zpracování práce, zejména metody srovnávací. Obsahem práce je též vymezení jednotlivých pojmů v procesním právu užívajících, které se ve vývoji procesního práva odlišně označovaly a užívaly. V první a druhé kapitole se práce zaměřuje zejména na představení dvou procesních řádů, a to procesního řádu z 19. století a procesního řádu z 20. století.

Autor poukázal správně na to, že trestní řád z roku 1873 se určitým způsobem navracel k trestnímu řádu z roku 1850, protože stejně jako trestní řád z roku 1850 v sobě zakotvoval například ústnost a veřejnost řízení, volné hodnocení důkazů, porotní soudy a obžalovací

proces. Dodejme jen, že trestní řád z roku 1873 je považován za velmi zdařilé dílo, což dokazuje i jeho dlouhá životnost, kdy u nás platil právě až do roku 1950, kdy byl vydán nový trestní řád.

Trestní řád č. 87/1950 Sb. znamenal velkou změnu pro celý trestní proces. V trestním řádu byly daleko více než v trestním zákoně patrné sovětské vlivy a došlo tak k odstranění trestně-procesní právní úpravy rakouského právního systému a její nahrazení systémem novým.

Výrazně byla oslabena práva obviněných a také obhájce již neměl tak silné postavení. Trestní řád byl vypracován v krátké době, a co se týče obsahu, byl vcelku stručný. Na rozdíl od svého předchůdce již výslovně neobsahoval výčet základních zásad trestního řízení, potažmo ani strukturu a organizaci orgánů činných v trestním řízení. Došlo k výraznému posílení funkce prokurátora a také přípravné řízení získalo významnější roli při provádění důkazů.

Jádro práce tvoří třetí kapitola, kde autor porovnává procesní řád z roku 1873 s procesním řádem z roku 1950, a to na pozadí historických kontextů těchto procesních řádů, dále systematiky, jejich účelu a základních principů a jednotlivých fází trestního řízení.

Závěr:

Práce odpovídá rozsahu pro rigorózní práce stanovené a je pěkně zpracována jak po stylistické, tak gramatické stránce. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Autor k danému tématu předložil dostatečné množství literatury a pramenů, z kterých čerpal při sepsání své práce. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Mezinárodní společnost pro trestní právo (AIDP) - její zaměření, postoje a vliv na oblast trestního práva
2. Trestní řád z roku 1961 – hlavní změny a rozdíly s předcházející právní úpravou

V Lovosicích, dne 21. března 2023

doc. JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.